Lietas arhīva Nr. C-04246-23/23
ECLI:LV:RPT:2023:0109.C77806322.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2023.gada 9.janvārī

Rīgas pilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S. Meliņa
tiesas telpās Abrenes ielā 8, Rīgā rakstveida procesā izskatīja civillietu AAS "BALTA" prasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" vienkāršotās procedūras lietā par naudas piedziņu

Aprakstošā daļa

2022.gada 12.augustā tiesā saņemts prasītāja AAS "BALTA" prasības pieteikums vienkāršotās procedūras lietā pret atbildētāju SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp Prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr.761507532, uz kuras pamata tika apdrošināts dzīvoklis Nr. /adrese/. Polises darbības termiņš bija noteikts no 09.03.2022. līdz 08.03.2023. Polises darbības laikā Dzīvoklis Nr./Numurs/tika appludināts, par ko dzīvojamas mājas apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sastādīja aktu, kurā tika konstatēts, ka Dzīvokļa Nr./Numurs/appludināšanas cēlonis ir jumta konstrukciju vai jumta seguma bojājumi (dabīgi nolietojies jumta segums). Minētā komunikācija/konstrukcija atrodas apsaimniekotāja atbildības robežās.

Eksperts, izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja attiecīgu tāmi un aprēķināja būvizdevumus EUR 705,45 apmērā, atskaitīja ar polisi noteikto pašrisku EUR 140,00 un izmaksāja cietuša dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību EUR 565,45 apmērā.

Dzīvojamo māju, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimniekoja Atbildētājs. Izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka Atbildētājs ir veicis ar normatīviem aktiem noteiktās darbības. Rezultātā Atbildētāja bezdarbības dēļ bija nodarīts zaudējums apdrošinātajam īpašumam.

Ievērojot, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Savukārt pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

Prasītāja, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. - 6.pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779., "Dzīvojamas mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" Nr. 408, MK noteikumi Nr.907 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", MK noteikumu "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" Nr.907, 2010.gada 28.septembra MK noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu, lūdz:

1. piedzīt no atbildētāja par labu AAS "BALTA" galveno parādu 565,45 EUR apmērā;
2. piedzīt no atbildētāja visus tiesas izdevumus, t.sk. valsts nodevu 84,82 EUR apmērā;
3. noteikt tiesības prasītājam par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

2022.gada 10.oktobrī tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi uz prasību. Norāda, ka prasību neatzīst un paskaidro, ka dzīvoklis izbūvēts zem jumta seguma ar nepareizo nosiltināšanu (siltināja pats dzīvokļa īpašnieks), kuras dēļ veidojas kondensāts, kas izraisa mitrumu. Par minēto faktu sastādīts akts. Jumta segums nomainīts 2007.gadā. Šajā lietā tiek prasīts atlīdzināt izmaksas par darbiem un materiāliem (prasītāja tāme), kas pēc būtības no jauna aizbūvē nepareizi ieklāto siltumizolāciju, tādejādi nerisinot paša īpašnieka izraisīto problēmu.

Iebildumi pamatoti ar Civillikuma 1., 1071., 1771.-1774., 1776., 1779., 1792., 2391.panta pirmo daļu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5., 9.pantu, Apdrošināšanas līguma likuma 7.pantu, Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 10.panta pirmās daļas 2., 4., 5.punktu, 28.09.2010. MK noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" $3.^1$, 6., 13., $13.^1$ punktu, 11.07.2017. MK noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 10., 11., 12., 13.punktu, 15.12.2017. Rīgas domes saistošiem noteikumiem Nr.1 7 "Rīgas pilsētas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības saistošie noteikumi".

Tiesa konstatē, ka prasītājs nav lūdzis lietas izskatīšanu tiesas sēdē, bet atbildētājs norādījis, ka vēlas uzklausīšanu tiesas sēdē, motivējot šo lūgumu.

Ņemot vērā, ka atbildētājs ir iesniedzis tiesā apjomīgus rakstveida paskaidrojumus, kuros izklāstīti argumenti un iebildumi pret celto prasību, tiesa atzīst par pietiekamiem lietas izskatīšanai rakstveida paskaidrojumus un lietas materiālos esošos pierādījumus. Līdz ar to tiesa neuzskata par nepieciešamu un lietderīgu lietu iztiesāt tiesas sēdē, konstatējot, ka rakstveida process neierobežo pušu sacīksti, kā arī nemazina tiesas spēju pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izšķirt pušu strīdu pēc būtības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{22}$ panta pirmo daļu pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei.

2022.gada 30. novembrī tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{25}$panta pirmo daļu pusēm paziņoja par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2023. gada 9. janvārī un tiesas nolēmuma datumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{26}$panta trešās daļas nosacījumiem lietā 2023. gada 9. janvārī sastādīts saīsinātais spriedums.

2023.gada 9.janvārī no prasītāja saņemts pilna sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

Pārbaudot rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Lietā noskaidrots, ka starp prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr. 761507532, uz kuras pamata tika apdrošināts dzīvoklis Nr. /adrese/ (turpmāk tekstā – dzīvoklis). Polises darbības termiņš bija noteikts no 09.03.2022. līdz 08.03.2023. (lpp. 15-16)

Lietā nav strīds, ka polises darbības laikā Dzīvoklis Nr./Numurs/tika appludināts. Dzīvojamo māju, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimniekoja atbildētājs.

Pamatojoties uz apdrošinātā atlīdzības pieteikumu, eksperts, izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja attiecīgu tāmi un aprēķināja būvizdevumus EUR 705,45 apmērā, atskaitīja ar polisi noteikto pašrisku EUR 140,00 un izmaksāja cietuša dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību EUR 565,45 apmērā (lpp. 17, 18, 26, 40-46).

Prasītājs norāda, ka ievērojot, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums, bet Civillikuma 1775.pants paredz, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Atbilstoši Civillikuma 1779. pantam, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008. gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr. SKC–143).

Iztrūkstot kādam no minētajiem pamatiem, zaudējumu atlīdzības pienākums neiestājas.

No minētā izriet, ka, lai noteiktu atbildētāja pienākumu atlīdzināt zaudējumus, jākonstatē atbildētājas vainojama rīcība (darbība vai bezdarbība), kas ir cēloniskā sakarā ar nodarītajiem zaudējumiem.

Par appludināšanas faktu dzīvojamas mājas apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2022.gada 14.martā sastādīja aktu, kurā tika konstatēts, ka Dzīvokļa Nr. /Numurs/ appludināšanas cēlonis ir jumta konstrukciju vai jumta seguma bojājumi - dabīgi nolietojies jumta segums. Vienlaikus norādīts, ka norunātajā laikā dzīvoklī neviens neatradās, līdz ar to nav zināms bojājumu apmērs (lpp. 24-25).

Savukārt 2022.gada 6.aprīlī atbildētājs sastādījis aktu, kurā, 2022.gada 18.martā, kad īpašnieka pārstāvis nodrošināja piekļuvi, apsekojot jumta segumu, bēniņus un dzīvokli Nr. /adrese/, konstatēts, ka dzīvoklis izbūvēts zem jumta seguma ar nepareizo nosiltināšanu - bez pretkondensāta plēves (siltināja pats dzīvokļa īpašnieks), kuras dēļ veidojas kondensāts, kas izraisa mitrumu.

Civillikuma 1776.pants nosaka, ka cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi.

Cietušajam ir tiesības prasīt to zaudējumu atlīdzību, no kuriem tam nav bijis iespējams izvairīties.

Tiesa uzskata, ka jumta tecēšana pati par sevi nepierāda atbildētāja vainojamu rīcību (darbību vai bezdarbību), nenodrošinot jumta remontu, kā arī cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un neatļauto darbību, t.i., ka jumta tecēšana ir cēloniskā sakarā ar atbildētāja vainojamu rīcību (darbību vai bezdarbību), nenodrošinot jumta remontu, kā rezultātā applūdis dzīvoklis, kas izbūvēts zem jumta seguma.

Saskaņā ar Civillikuma 1071.pantu uz kopējo lietu gulošās nastas, apgrūtinājumi un lietas uzturēšanai vajadzīgie izdevumi jānes kopīpašniekiem samērīgi ar viņu daļām.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5.panta pirmā daļa nosaka, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas nodrošināšana (tajā skaitā ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanu saistītu lēmumu pieņemšana, darījumu slēgšana) ir dzīvojamās mājas īpašnieka pienākums. Savukārt 9.pants nosaka, ka par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, tajā skaitā par šā likuma 6.panta otrās daļas (dzīvojamās mājas uzturēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām un pārvaldīšanas darba plānošana, organizēšana un pārraudzība) noteikumu nepildīšanu vai nepienācīgu izpildi, dzīvojamās mājas īpašnieks atbild likumā noteiktajā kārtībā.

Jumta segums, atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantam ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašumā esošajā daļā.

28.09.2010. MK noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 3., 3.[1], 6.punktā noteikta kārtība kādā tiek veikta dzīvojamās mājas apsekošanu, t.i., dzīvojamās mājas, tās konstrukciju, kā arī tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko stāvokli nosaka vizuālajā apskatē. Dzīvojamās mājas konstrukcijas, koplietošanas iekārtas un inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās, vizuāli apskata reizi gadā izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju. vizuālo apskati nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

No atbildētāja 2022.gada 9.marta Akta par dzīvojamās mājas apsekošanu konstatējams, ka skārds virs mākslinieka darbnīcas vietām ir ar rūsas pazīmēm pēc kārtējā ugunsgrēka 2017.gadā.

Dzīvokļa īpašnieku un pārvaldnieka nepieciešamās darbības dzīvojamās mājas uzturēšanas darbiem noteiktas 11.07.2017. MK noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 10. - 13.punktā, 28.09.2010. MK noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktā.

Kā izriet no 2022.gada 6.aprīlī atbildētāja sastādītā akta, jumta segums, bēniņi nav brīvi pieejami pilnībā, piekļuvi nodrošināja īpašnieka pārstāvis. Turklāt konstatēts, ka īpašnieks sūdzas par jumta tecēšanu nevis lietainā laikā, bet tikai tad, kad diennaktī temperatūra mainās no plusiem uz mīnusiem un otrādi (lpp. 58-59).

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka jumta seguma tecēšanas vietas nav konstatētas, tiesa secina, ka lietā neatrodas pierādījumi cēloniskajam sakaram starp nodarītajiem zaudējumiem un neatļauto darbību tieši no atbildētājas puses. No iesniegtajiem pierādījumiem konstatējami tikai bojājumi dzīvokļa, kas izbūvēts zem jumta seguma, griestos, kas nav radušies jumta seguma tecēšanas rezultātā.

Viens no Civilprocesa likuma pamatprincipiem ir dispozitivitātes princips, proti, puse pati izvēlas, vai vērsties tiesā, pati noteic sava prasījuma apmēru, pati izvēlas izmantojamos procesuālos līdzekļus, pierādījumus savu iebildumu pamatošanai un pretējās puses prasījumu atspēkošanai.

Prasītājai, ceļot tiesā prasību, jāapsver savā rīcībā esošie pierādījumi, kas iesniedzami tiesai, lai pamatotu prasību. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksa pati par sevi nepierāda personas, kas tiek vainota zaudējumu nodarīšanā, prettiesisko rīcību un cēloņsakarību starp zaudējumiem un personas rīcību. Apstākļos, kad atbildētāja prasību neatzīst, prasītājai ir pienākums pierādīt visu zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumu pastāvēšanu, kas konkrētajā gadījumā nav izdarīts.

Tiesa atzīst par pierādītu, ka atbildētāja nav pieļāvusi neattaisnojamu bezdarbību dzīvojamās mājas pārvaldīšanā, kas būtu cēloņsakarībā ar appludināšanas rezultātā nodarītajiem zaudējumiem. Līdz ar to lietā nav konstatējama atbildētāja vainojamu rīcība (darbība vai bezdarbība) un cēloniskais

sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Šādos apstākļos prasība ir noraidāma pilnībā, un secīgi, noraidot prasību, nepastāv pamats tiesas izdevumu atlīdzināšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8. un 97. panta tiesa

nosprieda:

AAS "BALTA" prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" vienkāršotās procedūras lietā par naudas piedziņu **noraidīt pilnībā**.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no pilnā sprieduma sastādīšanas dienas- 2023. gada 8.februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese S. Meliņa